

Erfgoedkrant Haspengouw

APRIL 2017 | JAARGANG 6, NR 1

erfgoedhaspengouw.be

wek ons verleden

ERFGOED
HASPENGOUW

Lees in deze Erfgoedkrant verhalen van boeiende mensen die zorg dragen voor ons cultureel erfgoed en zo het verleden van Haspengouw opwekken.

ERFGOED
DAG

ERFGOEDDAG 2017
programma
HASPENGOUW

zorg
www.erfgoeddag.be

ZONDAG 23 APRIL 2017

Bilzen
Senioren nemen jongeren
mee op tijdreis

5

Borgloon
Loonse verhalen zonder
grenzen

2

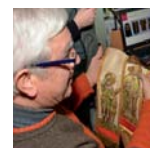
Gingelom
Groote honger in de
Groote Oorlog

5

Heers
IOED West versterkt
Haspengouws erfgoedlandschap

4

Hoeselt
Vrijwilligers in de bres voor
religieus erfgoed

8

Nieuwerkerken
Verzamelkoorts in Wijer

6

Riemst
GouwGoed: erfgoed op maat
van kinderen

7

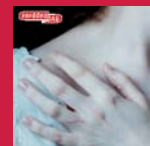
Sint-Truiden
Medaille voor
erfgoedsspecialist

3

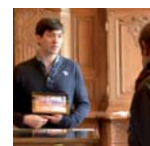

Voeren
Werk aan de erfgoedwinkel

6

Erfgoeddag Haspengouw
23 april 2017
Volledig programma **I-IV**

Erfgoed Haspengouw
ondersteunt studenten

8

Cultureel erfgoed? Dat zijn dagelijkse voorwerpen, uitzonderlijke kunstobjecten, archief en documenten, tradities, liedjes, dialect, ambachtelijke vaardigheden ... en alles wat we samen belangrijk vinden om te bewaren voor volgende generaties. **Erfgoed Haspengouw** wil door een dynamische werking dit erfgoed en de vele erfgoedactoren in kaart brengen, kennis en expertise delen, (leren) zorgen voor ons erfgoed en het op een publieksvriendelijke manier ontsluiten. info@erfgoedhaspengouw.be | www.erfgoedhaspengouw.be

Loonse verhalen zonder grenzen

Limburgers zijn wereldburgers. Ook in het buitenland behouden ze een sterke verbondenheid met de bronsgroene provincie. Zeker als het gaat over de kleurrijke geschiedenis van onze streek. Sommigen dragen zelfs letterlijk een stukje cultureel erfgoed met zich mee.

‘Als sinds mijn achttiende ben ik weg uit Borgloon en op mijn dertigste vertrok ik uit België. Ik kom er wel nog geregeld, vooral om familie te bezoeken.’ Aan het woord is Mark Vanderbeeken, geboren in Borgloon, maar nu werkzaam in Turijn, Italië.

De interesse voor de geschiedenis van mijn streek en mijn eigen familie is er altijd geweest.

Zo heb ik mij lange tijd verdiept in de familiestamboom en in de oorlogsbrieven van mijn grootvader, een veteraan van de Eerste Wereldoorlog.

Voordat Mark uit Borgloon vertrok, kreeg hij van Marguerite Smets, een zuster van Colen, een aantal oude Loonse verhalen en sagen. Ze had die verhalen zelf uitgeschreven met hier en daar extra informatie in de kantlijn. Ondertussen is zuster Smets al enige tijd overleden, maar de verhalen heeft Mark nog steeds.

Mark: ‘Het recente boek van Jan Vaes over de geschiedenis van het Graafschap Loon heeft me geïnspireerd om de verhalen uit te typen. Het zou jammer zijn als ze verdwijnen. Daarbij roepen de verhalen vragen op en prikkelen ze de nieuwsgierigheid over de geschiedenis van Borgloon. Zo is er sprake van frontblaadjes uit de Eerste Wereldoorlog. Het is zeker interessant om te onderzoeken of die bewaard zijn gebleven.’ *(Deze frontblaadjes zijn gekend en worden bewaard door de Kannunik Daris Kring van Borgloon, n.v.d.r.)*

Mark stuurde de verhalen naar enkele geïnteresseerden uit Borgloon en Haspengouw:

Deze verhalen komen voort uit een mondelinge traditie en hopelijk krijgen ze in die vorm ook een nieuw leven.

Borgloon heeft een enorme toeristische aantrekkingskracht. Deze verhalen hebben hier zeker nog een plaats in. ‘Mooi toch hoe het verleden van Borgloon, ook vanuit het buitenland, verder bewaard wordt voor de komende generaties.

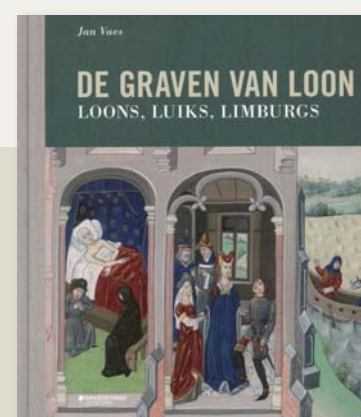

Uit de verhalencollectie van Mark: ‘De klokkenluiders van Boeshoven’.

De buitenlieden van Boeshoven hadden te lang geluid voor één hunner doden, die bovendien niet erg kerks was. De geestelijkheid kwam hiertegen in verzet: ja, er kwam proces-verbaal van. De Boeshovenaren wonnen het proces vermits de toren op grond van de gemeente stond, en dus de kerk niet toebehoorde. Het gebruik om langer te luiden is gebleven tot rond 1950. Maar zelf wisten de mensen van Boeshoven niet meer waar het gebruik vandaan kwam. ‘t Is iemand van Boeshoven’, zeiden de mensen als de doodsklokken langer luidden.

Oproep! Ken jij nog oude verhalen uit Borgloon of Haspengouw? Heb je nog oude verhalen liggen op zolder of in een kast? Heb je een grootoom of grootmoeder die oude verhalen kan vertellen? Aarzel dan niet om deze verhalen met ons te delen. Contacteer ons via info@erfgoedhaspengouw.be of 011-70 18 30.

Het boek dat Mark inspireerde is een standaardwerk over het Limburgse verleden tot 1795. Het boek is gekruid met talrijke bronnen en vermakelijke anekdotes. Een wetenschappelijk én didactisch gefundeerd epos over onze streek.

Medaille voor erfgoedsspecialist

In Haspengouw zijn er heel wat mensen met een enorme kennis over de geschiedenis van onze regio. Zo iemand is Jo Van Mechelen. Archeoloog, geschiedkundige, kunsthistoricus, wandelende encyclopedie, verzamelaar: Jo is het allemaal. De diversiteit van zijn kennis en zijn collectie is zo groot, dat een overzicht geven in één artikel onmogelijk is. Daarom schijnen we ons licht op een klein, maar interessant deel van zijn verzameling: de veemedailles.

De veemedailles komen uit de collectie van het Huis Govaerts. Dit pand, op de hoek van de Groenmarkt, is sinds 1860 in het bezit van de familie Govaerts. De volledige familiecollectie bestaat uit meer dan 5.000 objecten en is opgebouwd uit onder andere boeken, foto's, artikels, receptenboekjes, schilderijen en vee-medailles. De 102 medailles zijn allemaal afkomstig van het landbouwbedrijf van de familie Vande Borne of Vandenbonne uit Wilderen. Een zoon van dit gezin, Joseph Vandenbonne (1874-1958), huwde met Maria Govaerts. Hij was veearts en later ook vee-inspecteur. Hij breidde de collectie verder uit. Via hun dochter, Jeanne Vandenbonne, kwamen de medailles bij E.H. Trudo Govaerts (1905-1992), in het Huis Govaerts terecht.

De opkomst van wedstrijden en prijskampen voor vee stamt uit de periode na de Franse Revolutie. Het bevolkingsaantal in Europa begon te stijgen,

maar de landbouw- en voedingsproductie bleef ter plaatse trappelen. Om de productie terug te laten stijgen, begon men met de veredeling van soorten en rassen. Er werden meer en meer prijskampen georganiseerd, om het beste exemplaar van een bepaald ras te belonen. Vaak werden deze wedstrijden gekoppeld aan de jaarmarkt. De winnende dieren kregen een medaille.

De afbeelding werd vaak gemaakt door bekende kunstenaars zoals Constantin Meunier. Sommige medailles zijn dan ook ware kunstwerkjes met als onderwerp het idyllische plattelandsleven.

Er worden vandaag de dag nog steeds prijskampen georganiseerd maar de metalen medailles zijn vervangen door plastieke exemplaren of linten. De mooie ambachtelijke afwerking en de finesse zijn helaas verdwenen. Dat maakt dat deze collectie een overblijfsel is van een bijzonder en minder gekend aspect van het landbouwverleden van deze streek. Met dank aan het goede werk van enthousiaste erfgoedliefhebbers zoals Jo.

De medailles werden in 2016 gefotografeerd en geïnventariseerd door Mark Duser, specialist landbouwerfgoed en vrijwilliger van Erfgoed Haspengouw. De collectie is volledig raadpleegbaar via Erfgoedplus.be, de digitale verzamelplaats van erfgoed uit Limburg en Vlaams-Brabant.

IOED West versterkt Haspengouws erfgoedlandschap

Dagelijks zetten talloze vrijwilligers zich in om het diverse erfgoed van Haspengouw te behouden en te bewaren. Daarnaast zijn er ook professionele erfgoedwerkers in onze regio actief. Een van hen is nieuwkomer Alexander Massoels. Een korte voorstelling.

Alexander is geboren en getogen in Diepenbeek. Na zijn middelbare school studeerde hij architectuur aan de Universiteit van Hasselt. Tijdens die studie groeide zijn interesse voor bouwkundig erfgoed. Daarom koos hij voor een extra opleiding 'Kunst, Cultuur en Erfgoed' in Maastricht. Daar volmaakte hij zijn studie met een masterproef over authenticiteit van vakwerkhuisjes.

Sinds dit jaar is Alexander aan de slag bij Regionaal Landschap Haspengouw als coördinator van de Intergemeentelijke Onroerende Erfgoed Dienst Haspengouw West, kortweg IOED Haspengouw West. Deze dienst komt voort uit een samenwerking tussen de gemeenten Alken, Borgloon, Gingelom, Heers, Kortesseem en Wellen.

Alexander neemt er de rol op van verantwoordelijke voor het bouwkundige erfgoed. Hij wordt bijgestaan door Tine Rijvers, die het landschappelijke erfgoed voor haar rekening neemt en archeoloog Tim Vanderbeken.

Een van de uitdagingen waar Alexander voor staat, is de opwaardering van de kasteeldreef in Heers. Boven aan de dreef staat de kapel van de Houten Lieve Heer, een 18e eeuwse kapel met een opvallend klokvormige dak. De kapel was vroeger een bedevaartsoord voor inwoners van Veulen, Heers en Horpmaal, vooral in tijden van droogte. Vandaag maakt de dreef deel uit van het fietsroutenetwerk en wordt ze druk bewandeld door de Heersenaren. Zowel de dreef, de kapel als de omliggende hoogstamboomgaarden dienen echter dringend hersteld te worden. Voor die restauratie en landschappelijke opwaardering werkt de IOED nauw samen met de gemeente Heers, de eigenaar en de lokale bewoners. Ben je van Heers en heb je interesse om hieraan mee te werken? Je kan je aanmelden bij Alexander via alexander.massoels@rlh.be.

Haspengouw heeft nu twee IOED's: IOED Oost en IOED Haspengouw West. IOED Oost is de samenwerking tussen Bilzen, Hoeselt, Riemst en Voeren. Veerle Vansant en Tim Vanderbeken zorgen er voor de dagelijkse werking. Riemst en Voeren zijn de enige twee Limburgse Onroerende Erfgoedgemeenten. Een mooi bewijs van hun streefdoel om het lokale erfgoed te bewaren. Neem zeker een kijkje op www.ioedoost.be

Onroerend of cultureel erfgoed?

Als men in Vlaanderen spreekt over erfgoed, wordt het onderscheid gemaakt tussen cultureel en onroerend erfgoed. Cultureel erfgoed bestaat uit roerend erfgoed en immaterieel erfgoed. Het roerend erfgoed is erfgoed dat je kan verplaatsen, zoals kunstwerken, archiefstukken en oude werktuigen. Taal, rituelen en tradities zijn dan weer vormen van immaterieel erfgoed. Dat is het erfgoed dat niet tastbaar is.

Onroerend erfgoed is het onverplaatsbare erfgoed: gebouwen, monumenten of begraafplaatsen. Ook het landschappelijk erfgoed zoals hoogstamboomgaarden en het ondergronds erfgoed (archeologie) wordt gerekend bij het onroerend erfgoed.

de erfgoedkwis

Is het roerend, immaterieel of onroerend erfgoed?

Vul '1' in voor roerend erfgoed, '2' voor immaterieel erfgoed en '3' voor onroerend erfgoed.

- ☐ De Bilzermolen
- ☐ Het Odiliaschrijn van Colen
- ☐ Het dialect van Borlo
- ☐ De kerk van Veulen
- ☐ Een bierflesje van Brouwerij de Es
- ☐ Het lied over De Dries in Nieuwerkerken
- ☐ De mergelgrotten van Kanne
- ☐ Het orgel van de O-L-V Kerk van Sint-Truiden
- ☐ De spijkerboom van Voeren

Maak een foto of scan van je antwoorden, deel ze op onze facebookpagina of mail ze door met je gegevens naar info@erfgoedhaspengouw.be.
DEELNEMEN KAN TOT EN MET 30 APRIL 2017.

De winnaar krijgt een mooie mand vol streekproducten.

Groote honger in de Groote Oorlog

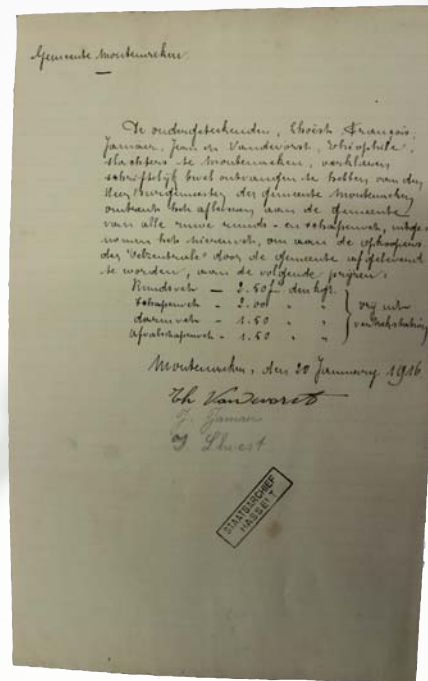
Er zijn nog talloze minder gekende verhalen te vertellen over De Groote Oorlog. Gelukkig zijn er de heemkringen en erfgoedliefhebbers die onderzoek blijven doen om deze verhalen naar boven te brengen. Danny Lemache en Marc Meirens van Heemkring 't Drie Swaenenland zoeken in verschillende archieven naar informatie over de Eerste Wereldoorlog. Niet alleen naar informatie over oud-strijders, maar ook welke impact de oorlog had op de landbouw en voeding.

Vanaf het moment dat de Duitsers België binnen-vallen in de zomer van 1914, wordt ons land afgesloten van de import van levensmiddelen en landbouwproducten. Een voedselcrisis dreigt en al

in oktober 1914 wordt een Nationaal Hulp- en Voedingscomité (NHVC) opgericht. De NHVC doet goed werk, maar kan de honger niet vermijden. De opbrengsten in de landbouw worden onder strenge controle geplaatst. Er is overal te kort aan voedsel en de prijzen stijgen zienderogen.

Ook in Gingelom is het gevolg van de oorlog voelbaar. In de archieven is een briefwisseling teruggevonden tussen de burgemeester en drie slagers van Montenaken. De slagers verklaren 'schriftelijk bevel ontvangen te hebben van de heer de Burgemeester der gemeente Montenaken omtrent het afleveren van alle ruwe runds- en schapenvet.' Niet alleen het vet wordt opgeëist, ook de prijs van

het vlees stijgt drastisch. In 1916 wordt zelfs de handel in varkensvlees opgeschort. Na de oorlog is het gevolg van de bezetting nog voelbaar. In 1920 wordt in een verslag van de gemeenteraad van Mielen-boven-Aalst genoteerd dat de landbouw-wegen dringend hersteld moeten worden. De boeren geraken niet meer goed op hun land omdat 'ten gevolge van den oorlog de wegen niet zijn kunnen onderhouden worden volgens de noodwendigheden.'

BOTER BIJ DE VIS

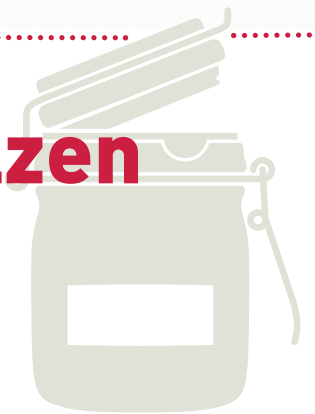
Expo over landbouw en voeding tijdens de Eerste Wereldoorlog

Borgloon | Riemst | Kanne | Gingelom
24.01 > 29.03 03.04 > 29.05 03.06 > 29.06 01.06 > 27.09

Deze en andere verhalen ontdek je tijdens de tentoonstelling 'Boter bij de vis'. Deze rond-reizende tentoonstelling, samengesteld door Het Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG) heeft als onderwerp voeding en landbouw tijdens Wereldoorlog I. In juli, augustus en september kan je de expo bezoeken in de bibliotheek van Gingelom. Heemkring 't Drie Swaenenland zorgt voor de lokale invulling van de expo.

Alle informatie over activiteiten en openingsuren vind je op erfgoedhaspengouw.be.

Senioren nemen jongeren mee op tijdreis

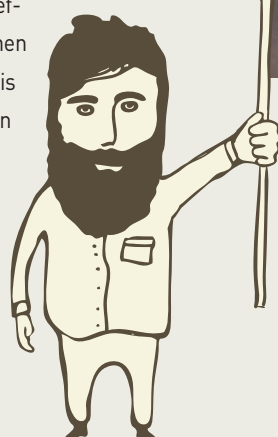
Een van de meest dynamische plekken van Bilzen is lokaal diensten-centrum 'De Wijzer'. Meer dan 100 vrijwilligers organiseren er allerlei activiteiten en houden er een cafetaria open. In dit cafetaria groeide drie jaar geleden een succesvol erfgoedproject: Reis in het verleden.

Enkele vrijwilligers verenigden zich in een werkgroep met de naam 'Actief Ouder Worden' (AOW). Hun doelstelling is om creatieve activiteiten te organiseren voor en door senioren in Bilzen. Daar ontstond het idee om jongeren van vandaag te laten beleven hoe het leven was in de jaren '50 en '60. De groep vrijwilligers werkten een kant-en-klaar pakket uit om naar de scholen te trekken.

Centraal in het pakket staan een koffer en een presentatie. De presentatie omvat oude foto's, documenten en oude postkaarten. In de koffer vind je dan weer allerlei voorwerpen die te maken hebben met drie thema's: huishouden, school en vrije tijd. In duo gaan de vrijwilligers naar een klas en laten de kinderen eerst vertellen over hun eigen leefwereld. Daarna nemen ze hen mee op een boeiende tijdreis aan de hand van de foto's en de voorwerpen, zoals een oud strijkijzer of een lei met griffel.

Back to the sixties

De ondernemende werkgroep doet dit nu al twee jaar, elke keer tijdens de derde week van september, de seniorenweek. Een jaar lang hebben ze gewerkt aan de voorbereiding: het verzamelen van het materiaal, de foto's zoeken en het uitschrijven van een scenario. Op twee jaar tijd

is deze workshop enorm populair geworden in de Bilzerse scholen. Zo hebben ze vorig jaar in september zestien verschillende klasjes op één week tijd laten kennismaken met erfgoed. Proficiat aan Leentje, Annie, Godelieve, Rozette, Marleen, Mia, Yvette en Geert.

Voeren

Werk aan de erfgoedwinkel

Om de geschiedenis en het erfgoed van Voeren levend te houden heeft de heemkring een oud idee terug leven ingeblazen. Om de twee maanden komen Voerenaren samen in Werkwinkels om te praten en te discussiëren over heemkunde, natuur of geschiedenis. Een gesmaakte formule die veel succes kent.

‘Het idee van de werkwinkels is ontstaan in het midden van de jaren tachtig’, vertelt Fridy Maurer, een van de stichtende leden, ‘Enkele leden van de pas opgerichte Heemkring Voeren hadden de behoefte om buiten de normale vergaderingen rond de tafel te gaan zitten om zo de algemene zaken te bespreken en uit te werken. Toen de heemkring fuseerde met de Milieugroep Voeren zijn de werkwinkels gestopt.’

Maar een goed idee gaat niet snel verloren. Tijdens de jaarvergadering van verleden jaar werden de Werkwinkels nieuw leven ingeblazen.

Fridy: ‘We werken nooit met een vaste agenda. De inbreng ter plekke is de basis waarop we verder bouwen. Zolang het maar over heemkunde, geschiedenis, natuur of streekgebonden gebeurtenissen gaat. Deze formule werkt heel goed. Er ontstaan al eens discussies, maar de sfeer is opperbest.’

‘De meest succesvolle werkwinkel stond in het teken van de Schans. Drie broers die er zijn opgegroeid kwamen vertellen over het leven op deze afgelegen boerderij aan de Maas. De boerderij

was bij hoog water moeilijk toegankelijk. Vaak stonden de koeien tot aan hun buik in het water, maar ook dan werden ze gemolken. Ze vertelden ook een anekdote over de heldhaftige moeder: één van de broers was voorover in de mesthoop gevallen. De moeder haalde hem er bewusteloos uit en sopte hem in de regenton. Zo kwam hij gelukkig weer bij.’

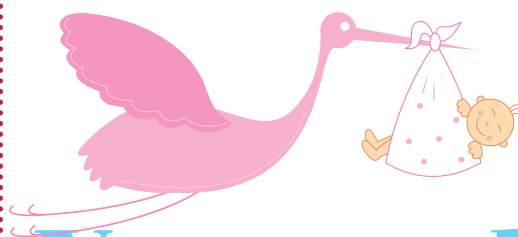

De werkwinkel blijkt een goede manier om nieuw publiek warm te maken voor heemkunde en natuur.

‘Mogelijke geïnteresseerden worden persoonlijk aangesproken en de vrije inbreng maakt dat iedereen zijn interesse en kennis aan bod kan laten komen. Zo betrek je ook meer jongeren en nieuwkomers.’

Meer informatie over dit geslaagde initiatief vind je op www.heemennatuurvoeren.be.

Nieuwerkerken

Verzamelkoorts in Wijer

Verzamelen is een passie. Vraag dat maar aan Krista Duyzens. Al dertig jaar verzamelt zij geboortekaartjes. Ondertussen heeft zij een collectie van 30.000 unieke stuks. Voornamelijk uit België, maar ook uit onze buurlanden en uit verdere oorden zoals Indië en Colombia.

‘30.000 geboortekaartjes nemen heel wat plaats in, daarom hebben we een aparte bergruimte gemaakt, vertrouwt Krista ons toe, ‘daar staan ze in dozen gerangschikt per jaartal.’ Krista heeft enkele dozen voor ons klaargezet. Met daarbij ook het oudste geboortekaartje in haar bezit. Het is een kaartje uit 1902, sober vormgegeven, klein en in het Frans geschreven.

Krista: ‘Vaak hebben die oude kaartjes mooi afgewerkte randjes. Om ze te beschermen bewaar ik ze in plasticen käftjes.’ Als je de kaartjes zo naast elkaar ziet, valt dadelijk op dat de geboortekaartjes in verloop van tijd groter en groter zijn geworden. ‘Vroeger waren ze sober vormgegeven, nu zie je veel meer variatie en worden er vooral foto’s gebruikt’, zegt Krista, ‘Zelf heb ik niet echt een voorkeur voor een bepaalde periode of een bepaalde stijl. Elk kaartje heeft zijn eigenheid.’

Waarom is ze ooit begonnen met verzamelen?

Krista: ‘Ik ben begonnen op mijn zestiende. Er stonden thuis enkele kaartjes en ik ben die beginnen bijhouden. En van het een komt het ander en heb je plots een hele collectie. Het zijn ook allemaal echte geboortekaartjes, geen duplicaten uit een drukkerscatalogus bijvoorbeeld.’ Van sommige jaartallen heeft ze kaartjes van elke dag.

Een bijzonder exemplaar is die van een vijfeling, geboren in Lebbeke in 1982.

Krista: ‘Er is ook een zevenling geboren in Vlaanderen, maar dat kaartje heb ik helaas niet. Maar ik blijf er wel naar zoeken.’

De namen van alle kindjes zijn ook per jaar mooi opgeschreven in een schriftje met geboortedatum en geboorteplaats. Een overzichtelijke inventaris van haar volledige collectie.

Haar collectie heeft wel wat faam. Soms krijgt Krista mensen over de vloer die op zoek zijn naar inspiratie. Voor zowel de teksten als voor de vormgeving. Ze blijft haar verzameling ook verder aanvullen en onderhouden.

Je ziet aan de staat van de kaartjes dat ze in handen zijn van iemand met veel zorg en toewijding. Een echt toekomstplan voor haar collectie heeft ze niet.

Krista: ‘Ik hoop ergens wel dat een van de kinderen de verzameling ooit overneemt, maar op dit moment is niemand anders in het gezin ermee bezig. 30.000 geboortekaartjes nemen veel plaats in, maar wegdoen of verkopen wil ik niet. Welke waarde plak je ook op zo’n verzameling? Voor mij is ze in elk geval van onschatbare waarde.’

Het project ‘Limburg Verzameld/t’ zette vorig jaar verzamelaars en verzamelingen in de kijker. Als afsluiter van het project verscheen in november 2016 in Het Belang van Limburg een bijlage over dit onderwerp. Interesse in die bijlage? Vraag hem aan bij Erfgoed Haspengouw: 011-70 18 30 of info@erfgoedhaspengouw.be of bekijk hem digitaal op erfgoedhaspengouw.be.

BEN JE ZELF EEN VERZAMELAAR?

Heb je vragen over de toekomst van je collectie? Of heb je andere vragen rond het behoud van je collectie? Dan helpt Erfgoed Haspengouw je graag verder.

GouwGoed: erfgoed op maat van kinderen

GouwGoed is een gratis educatief pakket voor lagere scholen in Haspengouw. De begeleiders zijn allemaal vrijwilligers en komen naar de school toe. Er hoeft door de school geen verplaatsing te worden gemaakt. Er zijn zes verschillende thema's en elke workshop is anders. Alle informatie vind je op erfgoedhaspengouw.be.

Dit schooljaar zijn zes enthousiaste vrijwilligers verschillende keren te gast geweest in lagere scholen in Haspengouw. Deze creatieve erfgoedbemiddelaars leren de kinderen, onder de noemer GouwGoed, meer over erfgoed van Haspengouw. GouwGoed is het resultaat van een intensief traject, waarbij vrijwilligers meermaals de grenzen van kunst en erfgoed opzochten. Een van deze vrijwilligers is Marcel Daerden, voorzitter van Historische Kring Membruggen.

Wat was je motivatie om deel te nemen aan een intensieve opleiding van twee jaar?

De titel 'Word Creatief Erfgoedbemiddelaar' sprak mij erg aan. Bovendien was de link tussen kunst en erfgoed veelbelovend. Toen er na de eerste bijeenkomst heel wat mensen afhaakten begon ik te

twijfelen. We bleven op het einde van de rit met 6 personen over. Wat was ik blij dat ik erbij was.

Wat heb je er vooral uit onthouden en meegenomen voor jezelf?

De hernieuwde kennismaking met diverse kunstpraktijken bleek een schot in de roos. Hoe vaak hebben we niet onder mekaar gezegd: we weten niet waar we gaan landen, maar de vlucht is fantastisch.

Jouw workshop heeft als titel BroekzakGoed? Waarom die titel?

Ik kan me alleen vereenzelvigen met zaken die me persoonlijk raken. Persoonlijke betrokkenheid staat voor mij garant voor volle overgave. Zo kon ik ook niet anders dan in mijn persoonlijke geschiedenis duiken en ermee 'uit te pakken'. BroekzakGoed gaat over het simpele speelgoed waar ik vroeger mee speelde. Het is groot genoeg om in je broekzak mee te dragen. Een simpel speelgoedje en het daarop volgend spel doet de fantasie op volle toeren

draaien. Het staat in schril contrast met het huidige tot in de puntjes afgewerkte speelgoed, waar trouwens niets mis mee is.

Hoe is het om samen met leerlingen zo'n ontdekkingstocht te ondernemen?

Ik laat me iedere keer weer meenemen in de fantasiewereld van de kinderen. Zij spelen de hoofdrol in hun eigen film. Vaak maken we ook foto's van de 'installatie'. Dat is ook nodig want één voor één verdwijnen de objecten weer in de broekzak. Wat me ieder keer ook weer opvalt tijdens mijn 'performance', is de diversiteit onder de kinderen en de manier waarop zij daarmee omgaan. Zij hebben duidelijk geen last van vooroordelen en nemen iedereen zoals hij of zij is, inclusief mezelf. Ik ben hen daarvoor erg dankbaar. Het geeft mij een hoopvol zicht op de toekomst.

Dankjewel voor het interview en veel succes met de workshops!

Reacties van enkele scholen die de vrijwilligers al te gast hadden:

Bedankt voor deze uiterst boeiende dag. Wij hebben allen genoten!
(Rippetip, Beverst)

Zeker voor herhaling vatbaar.
(Heilig Hart Sint-Trudo, Sint-Truiden)

De leerlingen waren zeer gemotiveerd en betrokken! Zeer goede workshop!
(Blavierke, Zepperen)

Vrijwilligers in de bres voor religieus erfgoed

Ondertussen zijn de vrijwilligers zelf aan de slag gegaan om het religieus erfgoed verder in kaart te brengen. Het gaat dan vooral om de kerken van Werm, Romershoven, de Onze-Lieve-Vrouw Parochie en Sint-Huibrechts-Hern. De andere kerken van Hoeselt hebben al een inventaris. Zij worden door Katrien verder ondersteund om de gegevens actueel te houden.

Vanaf de start in 2012 zet Erfgoed Haspengouw sterk in op het bewaren van religieus cultureel erfgoed. Religieus erfgoed is in onze regio talrijk aanwezig. Om het een toekomst te schenken is de hulp van vrijwilligers dan ook welgekomen. Voorbij winter volgden enkele vrijwilligers uit Hoeselt een opleiding om hierbij te helpen.

De vrijwilligers van de verschillende kerkfabrieken en enkele leden van de Hoeseltse Geschiedkundige Studiegroep verzamelden eind januari in de Sint-Hubertuskerk van Sint-Huibrechts-Hern. In een eerste sessie leerden ze hoe je op een correcte manier een voorwerp meet en beschrijft.

In de twee volgende sessies maakten de vrijwilligers kennis met het Erfgoedregister, een digitaal platform om hun belangrijke werk te bewaren. Projectmedewerkster Katrien Houbey en Bart Bosmans van Provinciaal Centrum Cultureel Erfgoed (PCCE) zorgden voor de professionele uitleg en de begeleiding van de sessies.

Belangrijke redenen voor een goede inventaris:

Het opstellen van een inventaris is sinds 2004 bij wet verplicht. Het is een belangrijk instrument om goed zorg te dragen voor de bezittingen van een kerk. In het nieuws hoor je geregeld over diefstal van religieus erfgoed. Een goede inventaris met duidelijke foto's en beschrijving is cruciaal om het gestolen voorwerp terug op te sporen.

Werk je graag samen in een klein team?

En wil je graag meehelpen bij het inventariseren van collecties in Haspengouw? Aarzel dan niet om je aan te melden als vrijwilliger. Neem contact met ons op via 011-70 18 30 of info@erfgoedhaspengouw.be

Erfgoed Haspengouw ondersteunt studenten

De boeiende geschiedenis en het diverse erfgoed van Haspengouw bieden veel onderzoeksmogelijkheden voor nieuwsgierige studenten. Om hen een extra stimulans te geven kent Erfgoed Haspengouw een financiële ondersteuning toe voor bachelor- en masterproeven over de geschiedenis en het erfgoed van deze regio.

Er zijn drie mogelijkheden als onderzoeks-onderwerp. Je kiest voor een onderwerp dat aansluit bij een bestaand project van Erfgoed Haspengouw. De klemtoon ligt hierbij op het agrarische, religieuze of bewonerserfgoed. Een andere mogelijkheid is om inspiratie te zoeken in de onderzoeksgidsen van Erfgoed Haspengouw. Zo zijn er gidsen over de vier Haspengouwse steden, over de Eerste Wereldoorlog en over de vele kastelen in Gingelom, Heers, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst en Voeren. Een derde mogelijkheid is om nieuw onderzoek te doen naar Haspengouws

cultureel erfgoed. Voor deze derde optie koos Jeroen Reyniers in 2012. Hij studeerde kunst-geschiedenis aan de KU Leuven. Zijn masterproef belichtte het 13e eeuwse Odiliaschrijn van Colen. **Jeroen:** 'De toelage heeft mij geholpen om een kwaliteitsvolle thesis te maken. Het merendeel ging naar de vormgeving en drukkosten. Ik kreeg zo de mogelijkheid om kwaliteitsvolle foto's in kleur af te drukken, een kostelijke zaak voor het gemiddelde studentenbudget. Dan is zo'n toelage welgekomen.' Ondertussen is zijn masterproef allang verleden tijd, maar zijn droom om het

schrijn uitgebreid te onderzoeken is wel uitgekomen. Met als hoogtepunt de opening van het schrijn in 2016. Deze historische gebeurtenis haalde zelfs het nationale nieuws en was voor de volledigheid van zijn onderzoek cruciaal.

Heb je als student of docent interesse?

Neem dan zeker een kijkje op erfgoedhaspengouw.be, onder de rubriek 'advies en ondersteuning'.

wek ons verleden

**ERFgoed
HASPENGOUW**

Erfgoed Haspengouw
Abdij
Diesterstraat 1
3800 Sint-Truiden

011-70 18 30
info@erfgoedhaspengouw.be

erfgoedhaspengouw.be

Like ons op Facebook!

Erfgoedkrant Haspengouw is een uitgave van projectvereniging Erfgoed Haspengouw, het intergemeentelijk samenwerkingsverband tussen Bilzen, Borgloon, Gingelom, Heers, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden en Voeren voor het cultureel erfgoed in Haspengouw.

De krant wordt gedrukt op 57.000 exemplaren en in deze gemeenten huis-aan-huis verspreid.

Teksten: Erfgoed Haspengouw – **Eindredeactie:** Erfgoed Haspengouw – **Foto's:** Mark Duser, Agentschap Onroerend Erfgoed, Lambert Loix, KIK-IRPA Brussel, Jonas Slegers, Stad Bilzen, Stad Sint-Truiden, Jos Buysen, Martijn Loix, Centrum Agrarische Geschiedenis, An-Katrien Jacobi en w w h a t * v z w – **Layout:** Grraphs.com – **Druk:** drukkerij Moderna.

Vlaanderen
verbeelding werkt